

POSUDEK VEDOUcíHO PíSEMNE KVALIFIKAČNÍ magisterské PRÁCE

Název práce: Myšlení strukturou
Autor/ka práce: Barbora Pokorná
Studijní program: Dramatická umění, Dramaturgie alternativního a loutkového divadla
Typ studijního programu: navazující magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Magisterská práce Barbory Pokorná s názvem Myšlení strukturou je dílem příběhu, který obsahoval dlouhé čekání na sám zrod textu, jenž byl, upřímně řečeno, dopsán skutečně v posledních možných chvílích, ba minutách, které již nenabízely žádnou revizi či možný odklad, změnu směru. Ačkoliv diplomantka měla na napsání magisterské práce několik let, tedy spoustu času, jenž mohla využít (v původním plánu) k napsání fundamentální práce o vztahu dramaturgie, opery a hudebního divadla, nevyužila jej. Zní to drtivě, avšak neznamena to, že by byl její přístup nepoctivý či ledabylý. Jen se ocitla na příliš volném oceánu, na jehož povrchu s ní smýkala myriáda možností, ale i četné zákruty či víry v hledání tématu, formy. Hybnou silou, jež blokovala tvůrčí proces psaní, byla právě ona šíře možností, nekonečný obzor materiálů a inspirací a Barbora Pokorná se tohoto nároku zalekla. Tento proces obsahoval mnoho pochyb, nejistot, propastí a bodů, stejně jako mého vlastního očekávání velkého díla. Ač byl nakonec horizont konce blízký a neúprosný, fungoval jak jantarová hora, na níž se autorka práce mohla ocitnout, ztroskotat a nevidět nic než jen opuštění, hladovění, beznaděj a zmar. Anebo pohled Medúzy, který je schopen autorku diplomové práce paralyzovat, zmrazit. Ale i procesy, jež vypadají, že skončí porážkou nebo nedostatkem vůle, mohou mít šťastný konec.

Cíle diplomové práce byly nejen vymezeny, ale i naplněny. Opera ustoupila do pozadí, hudební divadlo taktéž, centrem této práce se nakonec stala dramaturgie nejen jako profese, ale i proměnlivá, těkavá, ambivalentní činnost, jež nemá jasné mantinely, kompetence a hranice, ale stále se redefinuje, morfuje, podléhá nároku chvíle, dané situace i konstelace kolektivu. Pokorná se tak přiblížila k pokusu o uchopení této práce, disciplíny, způsobu náhledu na divadelní praxi nikoliv jen z obecné, analytické perspektivy, ale také zevnitř, z nitra zkušenosti samé, jež odhaluje tuto divadelní činnost jako akt, jehož materiál je proměnlivý, jehož nástroje se mění dle potřeb, akt, který nutí dramaturga se stále vzdělávat, umět přizpůsobit, ale nezapomínat o vlastních například estetických preferencích, schopnostech komunikace, mediace, řezu, editace, ale i kreace a konstrukce.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Dramaturgie byla, je a bude vždy aktuální, protože je povahy dynamické, nestálé a nutí každého dramaturga žít v přítomnosti. Nutí jej stát a pohybovat se uprostřed nejen dramatu (ve smyslu střetu forem a lidských potenciálů), ale také situace, jež vyžaduje vždy změnu přístupu a strategie. Každý nový pokus tento bod plný rozmanitých a leckdy až protichůdných potřeb, operací, pnutí, způsobů komunikace s teamem ad. je vždy cenný. Metoda uchopení tématu Barborou Pokornou je transparentní, logická, plná jasných návazností. Škoda jen, že diplomantka psala

s nožem na krku, na poslední chvíli a ve stresu. Mohla napsat obsáhlou studii o dynamice dramaturgie, jejích horizontech, polích, figurách, diferencích i nejistot. Barbora je totiž autorkou schopnou nejen analýzy, ale i jasné argumentace a artikulace. Zkrátka, umí psát a její jazyk je přesný a dobře uchopitelný. Tak nezbývá než litovat, že její text dosahuje spodní hranice možného rozsahu. Spíše je příslibem solidního opanování dramaturgie, její blízkosti s hudbou na úrovni strukturace, vrstevnatosti, polyfonie praktik. Je škoda, že to není práce delší, rozvitější, možná i terapeutická, neboť poodhaluje oponu této práce, za níž se skrývají pochyby a možná i frustrace právě z onoho pohyblivého charakteru jak subjektu samého tvůrce, tak i objektu, kterým je divadlo jako celek. Tato ambiguitní podoba i síla dramaturgie, která je stále v paradoxní pozici mezi tvorbou a reflexí, mezi jasnou kompetencí a nejasnou rolí, mezi tvarováním díla a skrytou hybnou mechanikou, odhaluje, nakolik dramaturg musí být i filosof i tanečník, stín i tělo. Vše je tedy zároveň klidně nic, protože zadáním dramaturgie je vše, ale hmota přesná (kromě například textu) uniká a nemá tak snadno definovatelné estetické prahy. Dramaturg svou sílu rozpouští v gestech druhých, tvaruje skrze druhé, ale není jeho vliv zanedbatelný. Tento žitý paradox by stál za další hlubší reflexi či artikulaci.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práce je velice přínosná, byť stručná. Využitelná jistě – ukazuje komplexitu i nesnadnost dramaturgie, její zadání strukturovat, tvarovat. Možná i vhodná pro začínající tvůrce, neboť jim ukazuje ambivalentnost i nároky, jež táto práce přináší.

Logická stavba a členění práce:

Bez výtek.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Úprava je na vysoké úrovni, rozsah dostačující, jen lze litovat, že právě jen dostačující.

Práce s informačními zdroji:

Poučená, umná. Cirkuluje zde Eco, Fischer-Lichte, Barthes, Goebbels, Lessing, Petříček. Nejsou jen obránci argumentace samé, ale autory, kteří umožňují během literární operace rozšiřovat pole myšlení. Možná by to příště chtělo více odvahy, jak uchopit myšlení druhého nejen jako štít, ale radikální odrazovou desku.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Nadstandardní.

Stanovisko posuzovatele k výsledku kontroly Theses:

Bez připomínek.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Viz výše.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Kam dál, co s tím, jak rozvést a rozpracovat?

Doporučení práce k obhajobě:

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace:

Datum vypracování posudku:

1. 9. 2023

doc. MgA. Lukáš Jiříčka, Ph.D.
Jméno vedoucího práce

.....

1. 9. 2023 podpis